

i Linköpings domkyrka. Den förstnämnda är arkitektoniskt utformad som en äreport under vilken fältmarskalken och hans maka stå i helfigur. Gaveln krönes av en Kristusbild.

Den förste svensk i denna bildhuggarkrets hette *Hans Jerling*. Även han var avgjort hantverksmässig och i stilen rätt ålderdomlig. Altaruppsatsen i V. Vingåker är typisk för hans konst (tavlan är målad av Ehrenstrahleleven Caspar Kenckel) likaså altaruppsatsen i Bromma kyrka. Bland andra verk må nämnas dopfuntsängel i Jakobs kyrka, och änglafigurer på orgelfasaden i Veckholms kyrka och epitafiet över Petrus Roshem. Det senare är som Waldén visat direkt gjort efter ett franskt kopparstick. Hans son *Zacharias Jerling* fortsatte faderns stil under Nicodemus Tessin d. y:s tid. Ett vackert epitafium, brukspatron Gerhard Störnings i Nyköpings Nicolaikyrka, bör ihågkommas.

Med Jerlings slutar denna stil, som fått en förträfflig tolkare av Bertil Waldén. Hans bok om Nicolaes Millich är inte bara en framstående konstnärsmonografi, den innehåller också viktiga bidrag till den kyrkliga konstens historia under 1600-talets senare hälft.

Bengt Cnattingius.

Recensioner.

Vesperale for den norske kirke ved O. M. Sandvik. Harmonisering av Per Steenberg. Oslo 1941. A/S Norsk Notestik & Forlag. 46 sid. 8:o.

Detta häfte utgöres av sju vespergudstjänster med ett förord av förf. och dessutom ett tillägg. Det är här icke fråga om ett fullständigt för kyrkoårets samtliga högtider avpassat verk i likhet med våra svenska vesperupplagor. Det är blott en början, som väntar på fortsättning. Man må dock ej tänka sig, att norska kyrkan skulle sakna vesperavfattningar för kyrkoårets högtider. Sådana ha länge funnits, utgivna av Fasmer Dahl, den även i vårt land kände, numera avlidne banbrytaren för den norska kyrkosångsrörelsen. Men här liksom

i vårt land tenderar utvecklingen mot en strängare stil och mer i enlighet med historisk tradition. Den norska kyrkan har mycket värdefullt att hämta ur det förgångna. Vespertraditionen blev där bruten på 1600-talet alldeles som hos oss. Av kyrkoordniantian av år 1607 ser man, att denna gudstjänst hade fasta former. Först med 1920 års handbok blev vesper återinförd, och de anvisningar, som där angivas, bilda grundvalen för olika musikaliska typer, som sedan under de följande åren blivit försökta.

Dessa sju vespergudstjänster äro alltigenom uppbyggda i överensstämmelse med den vesper, som blev utarbetad till det norska reformationsjubileet år 1937 av en av myndigheterna tillsatt kommitté, där förf.

liksom organist Steenberg ingingo som medlemmar. Efter en kortare (prel. och ingångspsalm) eller längre *introtus* (det nyssnämnda utökat med växelsång och även Kyrie eleison, se reformationsvespern!) följer en avdelning »*Skriftläsning och psalmer*», där *skriftläsning*, *församlingssång* och *psalmodi*, föregången och efterföljd av antifon samt avslutad med Gloria Patri, omväxla med varandra. Så följer *predikan* med *församlingssång* och stundom Magnificat för tvenne växelkörare i flerstämmig sats till en av psalmttonerna av J. S. Bach. Därefter *Fader vår*, (vartill musik förekommer i tillägget och sjunget av prästen ensam), *välsignelsen* och *slutpsalm*, som stundom efterföljes av en blandad kör.

Vad som är särskilt intressant är benämningen *Olsok-Vesper* på en av de sju vesprarna. Detta kräver för oss svenskar en närmare förklaring. Olsok betyder Olavsvaka, vigilia. Detta blev namnet på den vesper, som inledde Olavshögtidigheterna den 28 juli — 3 augusti 1930, och sedermera namnet på hela minnesfästen för kung Olav -- in festo sancti Olavi regis et martyris.

Sist bland dessa vespergudstjänster förekommer en *Sörgedags-vesper*. Denna har ej gammal hävd i Norge. Den första vesper av detta slag firades 1927 och utgjorde en minnesgudstjänst i anledning av pastor Mikael Hertzbergs bortgång. Denna här avfattade vesper kan också brukas vid andra tillfällen än då det är fråga om minnet av en avliden. Här förekommer då den gamle sekvensen Dies iræ (n:r 609 i nuv. sv. psalmbok) i växelsång mellan unison mans- och kvinnokör.

Av vad som här anförts framgår, att dessa vespergudstjänster äga en i viss mån annorlunda struktur än de

svenska, t. ex. att Kyrie eleison kan ingå som moment i en vesper, ehuru detta av ålder räknas till högmässans ordinarie moment. Härvidlag torde dock, om jag rätt förstått förordet, föreligga vissa opportunitetshänsyn. Vad man vidare ser är det rikliga utnyttjandet av den klassiska kyrkomusiken. Förf. har även haft älskvärdheten sända mig: *Liturgisk Musik till minnegudstjänster på 900-årsjubileet Olsok 1930* samt *Sörgegudstjänste i anledning av H. M. Dronning Maud's död*. I den förra av dessa har den liturgiska nämnden, som svarade för utgivandet, gjort flitigt bruk av den gamla olsakgudstjänstens musik. Här mötas vi av Olavssekvensen *Lux illuxit letabunda* för unisona mans- och kvinnoröster. Säkert gömmer den norska kyrkan ännu mycket av gammal ännu användbar kyrkomusik i sina arkiv. Vi vilja åtminstone hoppas det. —

Slutligen en elege till organisten Per Steenberg för hans diskreta i ädel klassisk stil hållna harmonisering. Han förtjänar förvisso benämningen »den anerkjente mester i'ren stil' i Norge».

F. M. Allard.

Orgel.

Gösta Lundborg: Variationer över Den kristliga dagvisan. C. Gehrmans förl. Kr. 3:—.

Daniel Olson: Preludium, ricercare och passacaglia över koralen: Hit, o Jesu, sanloms vi. Gehrm. Kr. 3:—.

Torsten Stenius: Toccata, ricercare o. ciacona över den medeltida morgonhymnen: Noce surgentes etc. A/B. Fazers musikhandel, Helsingfors. Kr.

G. Lundborgs variationer över koralmel. 424, komponerade år 1931, äro gjorda med både inspiration och kunighet. Valfunnen är stegringen från den fugerade begynnelsen i stora oktovens område med oförändrad c. f., över den sparsamma temafigurationen i 1/8-delar, som följes av först triol- och sedan 1/16-delsrörelser, fram till koraltemats uppträdande i tvåstrukna oktaven. Efter en dur-variation sätter en bearbetning i fugastil in med temat hämtat från den s. k. »mora-versionen». Tyvärr får detta avsnitt aldrig utveckla sig till en ordentlig fuga och den avslutande mäktiga koralen — helst väljer man naturligtvis »mora-versionen»! — kommer därför något överraskande, vilket efterlämnar en känsla av otillfredsställelse. Detta är att beklaga med tanke på kompositionens musikaliska förtjänster. I betraktande av det förhållande orkestrala draget frestas man nästan föreslå en instrumentering för orkester av kompositionen. Det skulle säkert löna sig och göra verket än mer rättvisa än ett utförande på orgel — eller t. o. m. på piano, vilket komp. även föreslår — förmår.

Daniel Olsons tresatsiga verk inledes med ett toccata-artat förspel — bl. a. har pedalen ett par solopartier — vars tematiska material hämtas från koralmelodien. Ricercaren är en koralbearbetning med c. f. i tenorstämman. De övriga stämmorna kontrahera med motiv, successivt tagna från de olika koralraderna. Passacaglians tema är koralens två första rader, varöver göras elva variationer utformade efter stegringsprincipen. Även bas-ostinatot omformas emellanåt rytmiskt. I slutvariationen (fff) ställas koralens båda hälfter mot varandra: den förra i pedalen, den senare i överstämman. Kompositionen är ett nytt vittnesbörd om upphovsman-

nens oförminskade kärlek till och hans villiga håg att tjäna den sacrala orgelkonsten. Hans oförskräckthet att ge sig i kast med större uppgifter är värt allt erkännande, och trots att verket kanske icke överallt verkar betvingande, anbefalles det med nöje till studium.

Även orgelkompositionen av Torsten Stenius har tresatsig form med en toccata som inledning, en ricercare som mellansats och en variationsats — här en ciacona — som avslutning. Det är den gamla gregorianska hymnen »Morgonenes rodnad över bergen brinner», som inspirerat till detta stort upplagda verk — ett på visst sätt märkligt förhållande. Före den egentliga toccatan presenteras den undersköna hymnen i omväxlande 1- och 4-stämmiga fraser (eko-manér) och sedan sätter toccatan in med imitativa partier över pedal-orgelpunkter, avbrutna av 1-stämmiga passageverk eller 2-stämmiga c. f. partier. Ricercaren är — i motsats till D. Olsons — en verklig sådan, d. v. s. utan c. f.-inslag men med varje versrad imitativt bearbetad. Ciaconan, — i tre-takt — använder en gammal klassisk uppbyggnadsprincip med varje variation repriserad (Här föreligga osökta möjligheter till registreringsväxlingar!) Temat förekommer, likaledes på klassiskt manér, icke blott i pedallstämman utan även i mellan- och överstämmor, både i ursprunglig och i varierad form. Stilen är sträng, kyrkotonarten är med trenne små undantag konsekvent genomförd, polyfonien likaså, med undantag för ett störande mendelssohnskt variationsparti med triolarpeggier över temat. Trots denna — ur stil- och enhetlighetssynpunkt — skönhetsfläck rekommenderas den intressanta kompositionen på det livligaste.

Rqn.

Kör.

Birger Anrep-Nordin: Uppståndelsen. För två barnkörer, blandad kör och orgel. C. Gehrman's förl. Kr. 0:45.

Daniel Olson: Honom tillhör äran. 4-stämm. kör. Gehrman's. Kr. 0:40.

Anrep-Nordins Uppståndelsen är ett arrangemang ur 1697 års koralbok i anslutning till de under medeltiden brukliga påskspelen: en versifierad framställning av påskens evangelietext i dialogform. A.-N. har åstadkommit en verkningsfull växelsång mellan två på olika ställen, på båda sidor om altaret i kyrkans kor, uppställda barnkörer. Den ena, representerande de två kvinnorna vid graven, två-stämmig, den andra, de tre änglarna, trestämmig. Inledningen består av en orgelintonation och en fyrstämmig kör — från läktaren! — och avslutningen en likaledes fyrstämmig kör med orgel, där församlingen också förutsättes delta. Sättningarna äro goda och lätta och det lilla »påskspelet» kan varmt anbefallas.

Daniel Olsons körsak på tre partitursidor är en högtidlig, glad och festlig musik till den bekanta slutönskan: Ef. 3:20, 21. Tematiken är på sina ställen något torr men slutstegringen: »i evigheternas evigheter . . . .» god, den mixolydiska harmoniken på nästista »amen» verkningsfull.

D. Wikander: Gud har icke skönat sin egen son. N. Mus. Kr. 0:30.

Reinh. Andersson: Än vårdar och föder vår Herde sin hjord. N. Mus. Kr. 0:35.

Alb. Runbäck: Herre, du har varit vår tillflykt. Kantat på Nyårsdagen. N. Mus. Kr. 0:35.
—»— *O Jesu kär. vad har väl du förbrutit. N. Mus. Kr. 0:35.*

Wikanders passionshymn är en vacker — överraskande homofon — fastetidssång, där Graun tyckes ha varit en omedvetet influerande faktor utan att dock Wikanders egen musikaliska personlighet förnekar sig. Lätt är icke denna hymn, som fordrar en kör med säker intonationsförmåga.

Reinhold Andersson, kantor i Harplinge, har gjort en bra, kärvt manlig sättning i tre verser till koralen 102 med sv. ps. 161 som textunderlag. Första versen är tvåstämmig, den andra tre- och den tredje fyrstämmig. Mellanversen, som är en kanon i oktav mellan ytterstämmorna med en frittfigurerande mellanstäm., klingar ibland lite kantig — kanon är icke så lätt att skriva! — men slutversen är verkligt välklingande.

Runbäck har i sin nyårskantat tacknämligt nog framdragit den vackra men mindre kända koralmel. n:o 2. Den har i satserna I och V blivit föremål för gregoriansk bearbetning enstämmigt med orgel. I satserna II och IV sjunges koralen i obearbetat skick av unisona mansröster, medan orgeln kontrapunkterar med ett par fria överstämmor. Sats III är en körpsalmodi till Psalt. 103:11—13, där en trestämmig manskör o. en fyrstämmig bl. kör svara varandra. En församlingsvers avslutar. Ännu mindre resurser kärver R.:s sättning till »Herzliebster Jesu», nämligen en unison damkör och orgel, event. jämte en fiol. Tre verser sjungas av kören, två mellanverser av en soloröst eller ev. en mindre damkör. Båda verken äro tekniskt mycket enkla, i synner-

het givetvis det senare, men fylla — behöver det sägas? — alla liturgiska anspråk. Fynd för små körer!

Daniel Olson: Föraktad var han. Passionskantat för bl. kör. duett och solo samt församl.-sång med ackomp. av orgel och två violiner (ad lib.). V. Norberg, Västerås.

Olson kallar själv sin kantat »ett litet bidrag till passionstidens musik». Blygsamheten är alltid klädsam, men annars torde faktum vara, att föreliggande verk är D. Olsons hittills mest omfattande vokalverk. Därtill är det utan tvivel ett av hans mest betydande på detta område och ett verk, vari man nästan i varje takt spårar självupplevelsens styrka och en verklig inlevelse i och en djup gripenhet av de underbara texterna. Kantaten består av 13 satser, nämligen förutom förspelet hela sv. ps. 81:s åtta verser såsom antingen församlingskoral eller i olika sättningar för solo eller kör samt, inställda på ur textens synpunkt lämpligaste ställen, fyra motetter till texter ur Jesaja och Hebreerbrevet. Koralsviten och de fyra motetterna kunna enligt tonsättarens egen anvisning även utföras var för sig — dock höra de tre första motetterna ovillkorligen samman — solo-partiet kan ersättas med unison dam eller helst barn-kör, violinpartierna kunna undvaras. Allt sammantaget: kantatens skönhet och de många möjligheter till förenkling i uppförandet, som komp. gjort, gör att verket anbefaller sig självt och säkert kommer att bli till stor uppbyggelse för många sångare och lyssnare i vårt land.

C. E. R.

»Den svenska skolans hundraårsjubileum.» *Kantat av A. G. Joelsson. Sv. kyrkans Diak.-styr.:s förlag. Kr. 0:75, texthäfte 0:10.*

»Ljus över landet». *Kantat av Ivar Widéen till text av Paul Nilsson. N. Mus. Part. kr. 3:50.*

»Sånger under vårdrädet.» *Kantat vid svenska folkskolans 100-årsjubileum av Oskar Lindberg till text av Helmer V. Nyberg. Utgiven på uppdr. av Lärarorganisationernas kommitté. N. Mus. Part. kr. 6:50.*

Firandet av folkskolans sekeljubileum har föranlett tre kantater med ovan angivna titlar och komponister. Sedan jubileet nu tillhör det förgångna, ha kantaterna förlorat något av sin aktualitet, men de äro alltfört brukbara vid skolfester o. dyl. och en anmälan post festum kan därför vara befogad.

Enklast och lättast att utföra är Joelssons, som i avd. I har en enkel koralliknande melodi, avsedd att sjungas unisont av lärare och barn. Andra avdelningen upptager en solosats: en bearbetning av koralen 124 i dess ursprungliga melodiska avfattning. De tre följande avdelningarna äro variationer över den icke obekanta skolvisan: När vi sitta i vår bänk, vilken utföres en-, två- och trestämmigt. I den sistnämnda sättningen sjunges visan som cantus firmus av manliga lärare och överstämmorna av kvinnliga lärare, allt till barnens förnöjelse. Sv. ps. 487 avslutar kantaten. Musiken är långt ifrån betydande, men har sin obestridliga förtjänst i sin naturliga enkelhet och lättfattlighet.

Ivar Widéens-Paul Nilssons bidrag

består av åtta satser, omväxlande för kör (unison el. blandad), soli och duett i Widéens kända, pastoralt kännetecknade stil. Den vackra texten har en stor poetisk skönhet mentorde icke vara så lättillgänglig för de mindre barnen. Men det har kanske ej heller varit avsikten. Ackompanjemanget tarvar nästan med nödvändighet piano för att komma till sin rätt i vissa satser.

Musikaliskt mest värdefull är utan tvekan Oskar Lindbergs kantat, vars text även är av god kvalitet men tyvärr markerat sekulariserad. Lindbergs musikaliska ådra har här liksom nästan alltid flödat friskt och infallsrikt. De båda yttersatserna äro ståtliga och mäktiga, de mellanliggande solistiska delarna av melodisk skönhet och musikalisk egenart och ändock icke så subjektiva, att icke den stora hopen kan fatta och fröjdas åt musiken. Tekniskt sett, ställer denna kantat de största anspråken av de tre jubileumsverken och förutom orgel(harmonium) och piano kan till ackompanjemang brukas stråkstämmor (viol. I och II, alt, cello och kontrabas).

C. E. R.

Solosång.

*Gustaf Nordqvist: Det eviga.
Fem andliga sånger. N. Mus. å
kr. 2:—.*

1. Det eviga. (Es. Tegnér)
2. Herre, hur dig världen hädat (R. Jändel)
3. Låt mig leva en liten tid (Z. Topelius)
4. Mästare, alla söka dig (E. Liedgren)
5. Herre, djupen ropa dig (S. Lidman).

*Jacob Nyvall: Bön och bikt. 6
andl. sånger till dikter av Thure
Bäckman. N. Mus. Nrs 1, 2 o.
6 å kr. 1:80, nrs 3—5 å kr. 2:—.*

1. Evighetens morgon.
2. För oss till den vila
3. Du heliga kors
4. I drömmen är du mig nära
5. Salighet var mänska söker
6. O Gud Allsmäktige.

Nordqvists och Nyvalls sångsviter likna varandra i så måtto, att de båda kännetecknas av sann ödmjukhet och innerlighet utan att fördens skull sakna manlig kraft och resning, där texten gör sådant befogat. Ändock äro olikheterna uppenbara och de båda musikpersonligheternas individuella särmärken äro väl påtagliga. Nordqvists sånger förefalla äga en större och mera finlipad harmoniseringsteknik liksom de samtidigt ha ett rikare och friare harmoniskt underlag. Äro de sålunda övervägande homofont anlagda, visar sig i Nyvalls sånger en större förkärlek för linjespel. De äro emellertid icke blott mera polyfont betonade utan också, åtminstone ställvis, strängare i harmonivalet och överlag mera vad man vanligen kallar »kyrkliga» i sin stil. Detta visar sig även i den direkta anknytningen till koralmelodier i ett par av sångerna liksom också i det mestadels orgelmässigt utarbetade ackompanjemanget.

De båda auktorerna ha ett stadgat anseende och någon särskild rekommendation av dessa deras senaste sångsaker torde knappast påfordras.

C. E. R.

Kaj Munk: Hoppet förbliver. (Predikningar. Diakonistyrelsens förlag. Översättning av Sven Stolpe. Originalets titel: Ved Babylons Floder.)

När man öppnar en predikosamling av Kaj Munk väntar man sig något särskilt. Och man blir i det avseendet icke besviken. På originaliteten kan man icke klaga. Redan de första orden i den första predikan (på palmsöndagen, vid barn gudstjänst) ger ett gott prov på predikningarnas stil: »Kära barn, tycker ni inte, att det här var en präktig historia! Det är nästan som vi satt på bio!» I predikan på pingstdagen utropar han: »Arbetare i staden, ut till koloniträdgården med gumman! . . . Och ni unga, upp på cyklarnas spelande underverk med er, och ut och upplev, att livet är någonting oändligt mycket större än strunt och flirt! Låt kärleken växa sig så ren därute i naturens stora kyrka, att den blir till själva elden på altaret!» I en predikan beskyller Kaj Munk evangelisten Johannes för att »ha blivit så gammal, att han tangerade struntpratet.» Den senare beskyllningen undgår nog ej Kaj Munk själv i viss mån. Liksom det finns en helgad livsstil, finns det en helgad språkstil.

Originalalets titel: Ved Babylons floder, säger något om predikningarnas bakgrund: det ockuperade Danmark. Leve Danmark! blir ett påskens budskap. Maktmänniskan, våldsmänniskan skall besegras av Kristus. Världen är mörk, men hoppet förbliver! Av detta ljus strålar Kaj Munks predikningar.

K. E. S.

Manne Hofrén: Hembygdens kyrka. Vår hembygd. Växjö stifts kyrkliga bildningsförbunds studieplaner. Kalmar 1942.

Pr st. 0:15 Kr. resp. 0:40 Kr.

Från hembygdsrörelsens sida har alltid betonats den centrala roll kyr-

kan spelar i hembygdsvårdsarbetet och framför allt vid studiet av hembygden. Även de kyrkliga studieorganisationerna ha börjat uppmärksamma detta. Det har sålunda rekommenderats för en studiecirkel inom t. ex. en kyrklig ungdomskrets att samlas med kyrkan och dess historia som föremål: Växjö stifts kyrkliga bildningsförbund har tagit en mycket berömvärdt initiativ genom utgivandet av studieplaner för detta viktiga och omfattande ämne. För Växjö stifts del föreligger ett häfte författat av intendenten Manne Hofrén vid Läns museet i Kalmar. Planen förefaller väl genomtänkt och litteraturförteckningen tillräcklig. Enligt anmälarens mening hade dock en anvisning på direkta studieuppgifter kunnat genomföras mera systematiskt.

Samma författares studieplan Vår hembygd bör också nämnas i detta sammanhang. Den begynner som sig bör med en framställning av hembygdens kyrka.

Bengt Cnattingius.

Friedrich Heiler: Altkirchliche Autonomie und Päpstlicher Zentralismus. Ernst Reinhardt, München. 1941. 420 s. Mark 7 häftet, Mark 9 bunden.

Friedrich Heiler fortsätter här sin stora undersökning, som begynte med den tidigare anmälda »Urkirche und Ostkirche». Han skildrar den Romerska Kyrkans utveckling intill våra dagar i ett antal levande kapitel, sällsynt fängslande och upplysande. Få torde äga Heilers förmåga att skriva lärda böcker på ett sätt, som gör att man läser dem med oavbruten spänning och aldrig sviken förväntan.

Först beskrivas de autonoma kyr-

korna i den äldsta kyrkohistorien. Författaren har samlat ett överväldigande material och behärskar det suveränt. Hans tes, som han driver med ständigt lika stark energi är den, att den romerska Kyrkan förkvävt de ursprungliga autonoma kyrkorna, vilka visserligen alla erkände Roms primat och sågo upp till den romerska stolen, men dock hade en stor självständighet och utvecklade ett egenartat och rikt liv. I vad mån författaren har rätt i sin framställning på varje punkt kan endast en fackman avgöra, men här skall endast framhållas det synnerligen stora värde, som denna bok har för alla vänner av liturgi. I skildringen av den nordafrikanska, den galliska, spanska, keltiska och tyska kyrkan i den äldsta tiden följer författaren till stor del, liksom i »Urkirche und Ostkirche», den liturgiska linjen och en mängd skatter ur de gamla och av oss nästan okända liturgierna föras fram i ljuset. Böner av stor skönhet och djup fromhet möter man ständigt i framställningen, och ingen kan läsa denna bok utan att hans böneskatt bliver berikad. Ingen som arbetar för liturgiens förnyelse bör vara obekant med detta arbete, ty här öppnas nya perspektiv mot fornkyrkans böneliv och här erbjudes en fördjupad kunskap om dess firning av mässan.

Även från en annan synpunkt är denna bok av så stor betydelse. I det ekumeniska arbetet torde den få en uppgift, som knappast kan över-

skattas. Särskilt den utförliga och på talrika ställen återvändande framställningen av olika uppfattningar av vad primatet innebar hos olika kyrkofäder och i olika tider är av stort och förblivande värde. Den som har läst denna bok har fått nya förutsättningar för att förstå svårigheterna i det ekumeniska arbetet, men även möjligheter att deltaga i diskussionen, som han förut icke hade.

Under sådana förhållanden är det icke underligt om anmeldaren, även om han har sina invändningar att göra på vissa punkter, med verklig iver anbefaller denna bok åt denna tidskrifts läsare.

Gunnar Rosendal.

Oestliche und Westliche Mystik, Hrg. von Friedrich Heiler. Samma förlag. 280 s. Mark. 2,80.

I detta särhäfte av »Eine Heilige Kirche» framställes mystikens väsen i dess olika faser och gestaltningar. Vi finna den skildrad sådan den möter oss i Nya Testamentet, i de Orthodoxa Kyrkorna, under medeltiden och i anglikanskt och evangeliskt fromhetsliv i en mångskiftande rikedom. Särskilt är framställningen av mystiken inom den ortodoxa kristenheten i denna tid då blickarna alltmer vändas mot fromhetslivet i Österns kyrkor av stort intresse.

Gunnar Rosendal.